

*”Știința și arta, în slujba umanității!”  
(repere din istoria îndepărtată și mai  
apropiată a omenirii)*

***Floarea...care a fost odată roșie sau doar o simplă abordare  
din alte perspective***

*Prof. dr. Maria Mariana Gheorghe  
- ISJ Prahova/ Colegiul National „Mihai Viteazul” Ploiești*

---

- Despre rușine s-a vorbit dintotdeauna, este un subiect biblic și istoric, în același timp, regăsit în mentalitatea populară și în folclorul românesc sau universal, în proverbe și expresii cotidiene.
- Natura nu s-a lăsat nici ea mai prejos și a "creat" o plantă, denumită în popor "floarea rușinii", o plantă erbacee din familia umbeliferelor, cu tulpina acoperită de peri rigizi, cu flori albe sau trandafirii, dispuse în mici umbrele; I se mai spune și morcovul - sălbatic. Denumirea științifică: **Daucus carota**



### **Ce este rușinea?**

Un sentiment de sfiială, de jenă provocat de un insucces sau de o greșeală, opus cinstei, dar uneori, asociat și cu înțeleșul de modestie, rezervă, reținerere, sfiiciune sau timiditate.



Bătrânii îi spuneau floarea rușinii, iar cu aproximativ o sută de ani în urmă mărturisirile bunicilor spun că pe vremea lor această plantă avea floarea roșie cu câteva petale albe în interior semnificând gradul de bun simț al oamenilor de odinioară. Cu trecerea timpului floarea s-a albit în proporție de 98% semnificând lipsa rușinii din ziua de astăzi. Partea albă simbolizează indiferența sufletului omenesc în fața încălcării normelor avansate de conduită, iar partea roșie simbolizează înroșirea obrazilor omului de rușine când este prins asupra unui comportament urât. Cu vremea, partea roșie s-a diminuat treptat, inflorescența devenind complet albă ceea ce înseamnă că rușinea dispare încet din lume.

# În biologie:

- Planta este originară din regiunile temperate ale Europei, sud-vestul Asiei și naturalizată în America de Nord și Australia. Alte detalii biologice se referă la faptul că această plantă, crește până la 1 m înălțime și înflorește din iunie până în august. Poate fi utilizată pentru uz medicinal, se recoltează rădăcina și semințele, uneori florile și frunzele, fiind bogată în vitaminele A, B și C, uleiuri volatile, pectine, bactericide. Morcovul sălbatic sub formă crudă, suc sau infuzie este utilizat în afecțiuni precum reumatismul, litiiza renală, artrita, reduce glicemia. Sub formă de cataplasme se folosește în vindecarea arsurilor și în combaterea unor boli de piele. Morcovul sălbatic este un important revitalizant în caz de oboseală, de convalescență, de subalimentație etc.

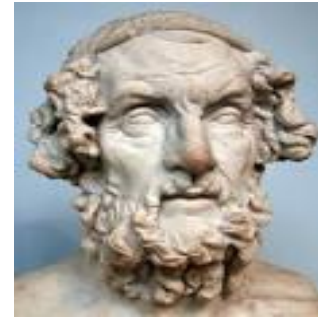
## În popor se spunea că:

Era o rușine ca femeia să iasă din rânduială, adică să nu poarte îmbrăcăminte tradițională sau că dacă un prunc are rușine, este un prunc educat.



## În istoria veche...

Englezul E.R. Dodds a cercetat vechea cultură grecească, și în lucrarea *Grecii și iraționalul* (1951), a făcut o analiză a poemelor lui Homer și a ajuns la concluzia că societatea războinică din epoca arhaică aparținea unei „culturi a rușinii”, întrucât „lucrul cel mai de preț nu este să te bucuri de o conștiință liniștită, ci de stima publică (...). Într-o astfel de societate, tot ce îl expune pe om disprețului și batjocurii semenilor săi, tot ce îl face «să-și piardă chipul» este resimțit ca insuportabil”. Ceea ce conta era privirea celorlalți. Cea mai puternică forță morală nu era teama de zei, ci respectul celorlalți, faima



## Abordarea biblică



*Abordarea biblică* a acestui subiect, ne-a purtat spre Sfânta Scriptură, din care aflăm că până la căderea în păcat, Adam și Eva erau goi și nu se rușinau (Geneza 2, 25). După ce au mușcat din fructul oprit, celor doi "li s-au deschis ochii" (Sfantul Ilarie spune că s-au deschis alți ochi ai lor," ochii simțirii păcătoase"). A fost momentul apariției rușinii. Aceasta îi descoperă omului că ceea ce a făcut este opus timpului petrecut în ascultare față de Dumnezeu, când se iubeau curat și rușinea le era straină. Așadar, sentimentul rușinii a apărut o data cu abaterea de la firescul așezat de Dumnezeu în creație.

E adevărat însă, că nu tot timpul împlinim cuvintele Mântuitorului, ca în viață sunt momente în care cădem atât de mult, încât ne este rușine să mărturisim căderea.

## În istoria recentă



Privind din perspectiva *istorică*, rușinea a însoțit în mod evident, unele evenimente istorice, creeând comportamente confuze sau acțiuni menite să aducă iertarea. Un moment relevant în acest sens, îl reprezintă perioada comunistă, când "existau și vinovații fără vină", o serie de condamnați doar pentru "păcatul" de a se fi născut în familia "nepotrivită", alții, fie împărtășiseră opțiuni politice aflate în opoziție cu extrema stângă, fie aveau averi obținute "din sudoarea poporului".



Printre multiplele metode de tortură și dezumanizare aplicate în temnițele comuniste, a fost interzicerea oricărei activități intelectuale pentru a se crea un mediu de imbecilizare lentă dar sigură a "dușmanilor poporului". Astfel, hârtia și creionul au fost total interzise, la fel și lecturarea cărților de orice fel. În același timp, abaterile de la aceste reguli draconice erau aprig sancționate, cu bătaia la locul "faptei" și mai ales cu izolare în celule reci, insalubre și cu mâncare odată la trei zile. Născute fără creion și hârtie, transmise din celulă în celulă prin alfabetul Morse bătut în perete, aceste versuri au fost în egală măsură exerciții de gimnastică mentală, de descărcare sufletească, de solidaritate umană, de înălțare spirituală, de asceză prin acceptarea anonimului. Unora dintre ele nu li se cunosc autorii nici acum, altele și-au găsit între timp autorii celebri

Deținuții politici și-au scris poeziile în celulele reci, umede, pe tăblițe de lemn, pe coji de săpun sau pe câte un petec de ciment, scrijelind cu un vîrf de pietricică sau cu un vîrf de creion versuri cutremurătoare despre singurătate și tortură, despre iubire și credință, despre aceia dintre ei care erau lăsați să moară măcinați de boli și îngropați apoi la adăpostul nopții de gardienii torționari. Printre ei, Corneliu Coposu, Dinu Pillat, Constant Tonegaru, Vasile Voiculescu, Dumitru Bacu, Radu Gyr, Ion Caraion, Nichifor Crainic și încă mulți alții. Pe unii dintre ei istoria i-a reținut pentru trecutul lor ca membri sau ideologi ai Mișcării Legionare (Radu Gyr, Nichifor Crainic), pe alții ca informatori ai Securității – Ion Caraion, care a turnat sute de personalități din țară și din exil, cu precădere pe Monica Lovinescu și Virgil Ierunca. Istoria reține și vinovăția, dar și suferințele prin care au trecut vinovații, suferințe provocate de regimul totalitar comunist.



## Ziua de 16 Decembrie pentru noi!

Pe 16 decembrie 1989, la Timișoara, Revoluția anticomunistă scotea oamenii pe stradă "fără frică sau rușine..." Revolta începuse în seara zilei de 15 decembrie...

"Vreau să dărâm zidul tăcerii", spunea pastorul Laszlo Tokes credincioșilor, explicându-le că oricare dintre ei poate fi tânărul David care l-a înfrânt cu o biată praștie și câteva pietre pe uriașul Goliat...



## **În loc de concluzii:**

*"Vitalitatea unui neam, trăirea lui, forța lui stă în puterea de creație. Prin asta trăiește un neam și un individ, prin creație, și tot prin asta supraviețuiește... Din mocirla închisorii au răsărit crinii sufletului.,,  
(Pr. Atanasie Ștefănescu)*

Nu dedicasem paginile noastre crinului, ci unei alte flori, floarea-rușinii , o floare cândva roșie, mai de curând, aproape albă...dar în cazul acestor deținuți, nu rușinea i-a făcut să rămână în istorie, ci suferința lor înălțătoare. Și tocmai de aceea am simțit nevoia să-i amintim, chiar dacă doar pentru doar o clipă...

